

(צו ע"א בדפי הגמ') **מתני'** האוכל מגיד הנשה כזית, סופג את הארבעים מלקות, לפי שעבר על לאו של אכילת גיד הנשה. אכלו את כל הגיד ואין בו כזית, חייב מלקות. משום שגיד הנשה כשהוא שלם הרי הוא "בריה", שחייבים עליו אפילו בכל שהוא. כפי שאמרו במסכת מכות (דף יז א) אי אתם מודים באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב? אמרו לו מפני שהוא כברייתה (ר"ן). **אכל** משני גידי הנשה **מזה** שבירך **ימין כזית**, ומזה שבירך שמאל **כזית**, **סופג שמונים**, שתי מלקיות, שהרי עבר פעמיים על גיד הנשה שגיד הנשה נוהג ברגל ימין ובשמאל. **רבי יהודה אומר: אינו סופג אלא ארבעים**. דהיינו, מלקות אחת בלבד, לפי שרבי יהודה סובר שאיסור גיד הנשה אינו נוהג אלא בירך ימין בלבד.

גמ' אמר שמואל: לא אסרה תורה אלא אותו חלק של הגיד שנמצא על הכף הירך בלבד, ולא מה שנמשך ממנו חוץ לכף הירך. **שנאמר** (בראשית לב, לג, וישלח): "על־כֶּן לֹא־יֵאָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנֶּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כֶּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נִגַע בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׁה". פוסק הרי"ף: **וקי"ל כותיה כשמואל** שהגיד הנמצא על כף הירך בלבד, אסור מן התורה **והשאר** שנמצא לאורך כל הרגל אינו **אסור אלא מדרבנן**.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ח הלכה ב
האוכל מגיד הנשה הפנימי ממקום שעל הכף לוקה, ואם אכל מחלבו או משאר הגיד הפנימי או מכל החיצון מכין אותו מכת מרדות, וכמה שיעור אכילה כזית, ואם אכל הגיד שעל הכף כולו אף על פי שאין בו כזית לוקה מפני שהוא כבריה בפני עצמה.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ח הלכה ג
אכל כזית מגיד של ימין וכזית מגיד של שמאל, או שאכל שני גידים כולן אף על פי שאין בהן כזית לוקה שמונים, (וכן הוא לוקה על כל גיד וגיד).

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן ק סעיף א
בריה, דהיינו כגון נמלה או עוף טמא וגיד הנשה ואבר מן החי וביצה שיש בה אפרוח וכיוצא בהם, אפילו באלף לא בטל. ואין לו דין בריה, אלא אם כן הוא דבר שהיה בו חיות, לאפוקי חטה אחת של איסור. וכן צריך שיהא דבר שאסור מתחלת ברייתו, לאפוקי עוף טהור שנתנבל ושור הנסקל. וכן צריך שיהיה דבר שלם, שאם יחלק אין שמו עליו, לאפוקי חלב. וכן צריך שיהיה שלם. הגה: ועיקר גיד הנשה אינו אלא על הכף בלבד, והוא כרוחב ד' אצבעות, ואם הוא שלם מקרי בריה. (בארוך כלל כ' כ"ח).

(צו ע"ב בדפי הגמ') **מתני'** ירך של בהמה, **שנתבשל בה**, יחד עם הירך, **גיד הנשה - אם יש בה**, בירך, **בנותן טעם**, שטעמו של גיד הנשה מורגש בה, **הרי זו הירך אסורה** באכילה, בגלל טעמו של גיד הנשה המורגש בה. **כיצד משערין אותה אם יש בה בנותן טעם ואם לאו?** כיחס של **בשר** הנותן טעם **בלפת!** והיינו, שרואים את הירך כאילו היתה לפת, ואת הגיד כאילו היה בשר. ומשערים את היחס שבין הגיד לירך לפי היחס שהיה בשר בשיעור הגיד נותן טעם בלפת בשיעור הירך.

גמ' מתני' משנתינו שסוברת שגיד אוסר בנותן טעם **דלא כי האי תנא** אינה כדעתו של התנא רבי ישמעאל המובא בברייתא, **דתניא: "רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: אין בגידין בנותן טעם** הילכך הגיד

אינו אוסר כי אין בו טעם כלל". **הוא דאתא לקמיה** מישהו בא לשאול את **דר' חנינא** בדין גיד הנשה שהתבשל בהיתר, **הוה יתיב ישב רב יהודה בר זבינא אבבא** ליד הדלת של רבי חנינא, **א"ל** שאל רב יהודה בר זבינא את השואל: **מאי אמר לך רבי חנינא?** **א"ל** ענה השואל לרב יהודה: **שרייה ניהלי רבי חנינא** התיר לי התערובת. **א"ל** רב יהודה לשואל: **תני ועייל קמיה** תחזור אליו לשאול אותו שוב, שמא לא הבין שאלתך יפה ולפיכך התיר. השואל חזר שוב לשאול את רבי חנינא את אותה שאלה כפי שהמליץ לו רב יהודה. **א"ל** רבי חנינא לשואל: **זיל, אימא להווא דיתיב אבבא** לך ואמור למי שיושב בפתח הדלת, **לא תצערן** שלא יטריח אותנו לשאול שוב ושוב, **דהלכתא** שלהלכה **אין בגידין בני"ט, וליתא למתני'** ואין לפסוק כמשנתנינו, **דתנן** האומרת **שמסערין אותה כבשר בלפת** דהיינו שהגיד נותן טעם בירך כמו בשר בלפת.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות דם סימן סה סעיף ט
גופו של גיד אינו אלא כעץ שאין בו טעם ואף על פי כן אסרתו תורה, לפיכך אינו אוסר תערובתו בפליטתו. והקנוקנות והשומן יש בהם טעם, לפיכך אוסרין תערובתן בפליטתן.

הרי"ף מעיר דדווקא הגיד אין בו שום טעם ואינו אוסר תערובתו אם הוציאו אותו מהתערובת, אבלשומן הגיד יש בו טעם ואוסר ההיתר.

וה"מ גיד עצמו, אבל שמנוניתו משערין לה בס' אבל שומן הגיד יש בו טעם ואוסר התערובת אם אין בהיתר פי 60 נגד שומן הגיד. **כדבא** [גמ' דף צ"ז ע"א] **דאמר רבא: השתא דאמור רבנן בטעמא, ואמור רבנן** זהו רבי יוחנן שאמר בגמ' **בקפילא** שמטעימים תבשיל שנתערב בו איסור לנחתום או טבח עובד כוכבים וסומכים עליו שאם אמר שאין טעם האיסור נרגש בו מותר, ואף שסתם עכו"ם משקר כאן סומכים עליו כיוון שיקפיד להגיד אמת מחשש שיאבד את אומנותו (ר"ן). [גמ' דף צ"ז ע"ב] **ואמור רבנן** במסכת עבודה זרה [דף סט ע"א] אמרו שכל איסורים שבתורה מתבטלים **בס'** בשישים! ומשמע מדברי רבא שגם תערובת מין במינו בלה ב 60 שלא כדעת רבי יהודה ורב שמין במינו אינו בטל (רי"ף לעיל ור"ן כאן). הילכך –

א. **מין בשאינו מינו דהיתרא**, שיש אפשרות לבודקו בהיתר, וכגון תרומה, שיכול כהן לבודקה אם נותנת טעם בחולין, **בטעמא! כגון קדרה שבישל בה תרומה, וחזר ובישל בה חולין**. יטעמנה כהן, אף שאינו טבח, ויאמר לנו אם מורגש בה טעם התרומה ואסורה לישראל, ואם לאו מותרת לישראל.

ב. **מין בשאינו מינו דאיסורא, וכגון בשר בחלב – אי איכא קפילא** אם יש טבח נוכרי, **דטעם ליה בקפילא** בודקים ע"י טבח נוכרי אם יש טעם חלב בסיר בשר, וסומכים עליו אף שאין 60 בבשר נגד החלב.

ג. **ומין במינו, דלא יכיל למיקם אטעמא** שאיננו יכולים לעמוד על טעמו כי טעם ההיתר והאיסור זהים, **כגון שמנונית דגיד הנשה** מכאן ששומן הגיד אוסר ההיתר **א"נ בשאינו מינו** או בתערובת מין בשאינו מינו **היכא דליכא קפילא דטעים**, - שיעורו הוא **בששים!**

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק טו הלכה כט
ומי יטעום את התערובת, אם היה המעורב תרומות עם החולין טועם אותן הכהן, אם היה טעם התרומה ניכר הכל מדומע, ובהלכות תרומות יתבאר דין המדומע.
שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צג סעיף א
קדירה שבשל בה בשר, לא יבשל בה חלב. ואם בישל בה בתוך מעת לעת, אסור בנותן טעם. (וצריך לשער נגד כל הקדירה).

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק טו הלכה ל

ואם היה בשר בחלב או יין נסך ויין ערלה וכלאי הכרם שנפלו לדבש, או בשר שקצים ורמשים שנתבשל עם הירק וכיוצא בהן טועם אותן העכו"ם וסומכין על פיו, אם אמר אין בו טעם או שאמר יש בו טעם ומטעם רע הוא והרי פגמו הכל מותר, והוא שלא יהיה סופו להשביח כמו שביארנו, ואם אין שם עכו"ם לטעום משערין אותו בשיעורו בששים או במאה או במאתים.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן צח סעיף א

איסור שנתערב בהיתר מין בשאינו מינו, כגון חלב שנתערב בבשר, יטעמנו נכרי, אם אומר שאין בו טעם חלב וצריך שלא ידע שסומכין עליו. ואם אין שם עובד כוכבים לטועמו, משערין בס'. וכן אם הוא מין במינו, כיון דליכא למיקם אטעמא, משערים בס'. (ואין נוהגים עכשיו לסמוך על עו"ג, ומשערין הכל בס') (באגור ותשובת מהר"מ פדואה סימן ע"ט ושאר אחרונים).